

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Smilax.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

ca manicatos, ebriosorum personas ridiculum in morem gestasse. Hinc apud Virgilium :

Enid. 3. 6.

Threicius longa cum veste sacerdos

Obloquitur numeris septem discrimina vocem.

Et quod ad manicatos facit, eiusum alibi :

Et tunicae manicas, & habent redimicula mitra.

Enid. 1. 9.

Sed ut ad Athenæum revertamur, Phalophoros demum ait (ideæ sunt hæc impudentioris Mulsæ, scilicet scivæ que apud veteres ceremoniæ) serpyllo & paderotæ herbis faciem occultasse, fertaque sibi ex viola & hedera nexuisse.

VETUSTAS. CAP. XIX.

PRÆter hæc vetustatis symbolum est hedera, cum semper circa vel arbores, vel ædificia, vetustate consumpta ruinosaque saxa maxime versetur : quin etiam ex eo Baccho sacra, veluti vina etiam de vetustate commendantur. Pindaricum porro est vinum à vetustate commendare, ut Ephe-

mosto in Olympiis, αὐτὸς ἢ παλαιὸν ῥῆσθ' ὄνον. Ita Horatius passim :

O natam mecum consule Manlio testam.

Sic Tibullus, ut corrupta obiter lectio corrigatur, lib. Amorum secundo, Elegia prima :

Nunc mihi fumosi veteres afferite Phalernos

Consulis, & Chio solve vincla cedo.

Fumosi enim Consulis, non Fumosos Phalernos, ut imperiti nonnulli putant, eadem synepieia apud Juvenalem habetur :

Fumosos equitum cum Dictatore Magistros.

Notum enim quemadmodum Romani studiosissime curarint, ut atria sua majorum illustrium imaginibus complerentur, ad excitandam scilicet posteritatem, ut quod sibi ad imitandum proponerent, assidue conspicerent. Fumosos igitur, præ vetustate quadam veluti fuligine coloratos. Hedera autem cogere in senium arbores creditur, ipsaque non nisi senescentibus libenter adhærescit. Exant super hoc luculentissima Laberii carmina, quorum ea duo tantum afferam, quæ ad sententiam, qua de nunc agitur, congruere videntur :

Ut hedera serpens arborum vires necat,

Ita vetustas ambitu annorum necat.

Neque quidem ea tantum de causa, quia vetustas vinum commendet, & hedera sit vetustatis indicium, ea Baccho sacra perhibetur, sed quoniam, ut super ejus vi Plutarchus dixerit, commanducata hederae folia ebrietatis speciem quandam repræsentant, & proclives ad furorem mentes incitant.

FUROR POETICUS. CAP. XX.

ATque hinc demum existimant eruditissimi viri coronas hederaceas Poetis attributas, siquidem motus ille divinitus fit, ut author est Plato, quo Poetarum mens concitata, imagines rerum tot supra naturam concipit, & in ea interdum mysteria scriptis mandat, quæ paulo post ipsi abeunte furore vix intelligunt. Unde non immerito excludit sanos Helicone Poetas Democritus, eosque tantum admittit :

*Horat. de
art. Poet.*

Quos cantor Apollo

Nubila, quæque Deum in penetrabilibus addita cernunt,

Non patiur versare lutum, sed ad aurea cæli Atque ubi jam sese rediere in somniamente

Limina sublimis Jovis omnipotentis in aula Attonica repetunt, & quæ inspicere reposcunt,

Sistit, & ætheri monstrat commercia cætus, Et plerumque suas non percipere Camanæ,

Ambrosiamq; libens nec largi, propinat, & illi usque adeo humanis præstant cælestia rebus.

Magna canunt afflante Deo, mortalia ponunt,

*Ut nuper
Torquatus
Tassus Ita-
licus.*

DE SMILACE. CAP. XXI.

QUoniam vero Milax, ut vocabulo utar Aeginetæ, quadam cum hederae foliorum viticisque similitudine ita congruit, ut ea multi magno ceremoniarum errore pro hedera usi sint, ignorantibus funestam esse, & omnibus sacris & coronis infausam, ideo visum est in hoc hederae commentario mea

eam dissolvere ambiguitatem. Quatuor enim distinguitur speciebus : arborea una, quæ nostris ta-
 xus est virgulto affimilis : sed aspera & spinosa, furculis, ramis, pediculis, & foliis paluri instar hama-
 tis, labruscæ propemodum racemis prædita, quam Venetiis in semotioribus Lignipedum hortis in
 pergula surrectam aspexi. Hederæ alia duæ propiores, quarum una Lævis, altera Hortensis appella-
 tur, sed usque adeo sibi invicem assimilata, ut utramq; plerique unam tantum speciem existimarint.
 Siliquis hæ lupinorum tunicas magnitudine adæquantibus fecundissima, in quibus grana ad faeco-
 riorum similitudinem renuncolorum figuram referentia delitescunt pressiora in aliis, in aliis torosio-
 ra. Colorum multa varietas, in aliquibus lutea, in aliquibus purpurea, nigra alia, alia variegata ex
 nigro & albo, furculo in omnibus junceo ad admirandum altitudinem excrescente-foliis propemo-
 dum hederaceis, nisi quod hederis unicuique singula, his passim trina : hederæ tenacia, & perpetua,
 & levore quodam placida, his asperiora debiliaque, & cum vento simul interdum abeuntia Autu-
 mno profus decidua.

FUNESTUM. CAP. XXII.

FLos harum coronis intextis funestum habet hieroglyphicum. Florem vero ferunt violis admodū
 similem, colore in aliis candido, in aliis puniceo, in aliis etiam subpallido, ex quibus lugubres
 coronas fieri Plinius attestatur, infansosque esse dicit omnibus sacris & coronis : causamque affert,
 ob crocum in eam herbam amore smilacis conversum : quam quidem fabulam Naso 4. Transmu-
 tationum libro, unico eo versu tangit :

Et crocon in parvos versum cum smilace flores.

De qua quidem fabula cum nihil aliud extaret, nos olim de cultu ejus herbæ viticulivæ justum opu-
 sculum hexametris cecinimus fabulæque totius argumentum explicuimus. Idem Plinius ait *Vulgus*
ignotum, hancque hederam existimando, festa sua polluere. Nam & Poetis, & Libero Patri, aut Sileno,
 Smilax jam pro hederæ sacrabatur ab iis, qui omnino quibus coronandi essent ignorabant. Legumen
 hoc diu nostris regionibus ignotum, nunc nuper allatum è Sicilia Romam, multorum hortos tota
 jam Italia cœpit multiplici fruge fecundare. Oblegat mirifice fructus tum lepida colorum varieta-
 te, nitoreque gemmarum instar ardentium, tum opere topiario furculus, qui foliorum sylvæ den-
 sitissima in metas erigitur altissimas, & muris applicata paucorum dierum spatio ad celsa quantumli-
 bet ædium fastigia proripit, turres exuperat, nullius arboris proceritate superatus. Ideoque in spa-
 tiolosæ scenas latissimaque tentoria, quo præcipue anni tempore magis expetuntur, mirabili pampi-
 norum feracitate contexitur. Tum cibus leguminis non, ut multi tradunt, abominabilis, sed gustu
 gratus atque suavis : nam & discelusus à tunicis, & cum teneris adhuc siliquis aqua incoctum, lautis
 etiam canis apponitur. Quam vero medici damnant, forte trachea illa est, paliuri spinis prædita,
 quæ racemulos quosdam ad instar labruscæ producit.

DE AMYGDALA. CAP. XXIII.

Quoniam vero nobilissime Hieronymus, spem eam quam de præclara ista indole tua optimam
 omnes conceperant, vel ante tempus explere, tam in bonarum artium studiis, quam in insigni-
 um morum elegantia jam dudum occcepisti, Amygdalam tuam esse hieroglyphicum animadverti :
 ea enim arbor ante alias omnes floribus induta, non suæ tantum spem ostentat opulentia, sed & a-
 liarum frugum annum feracem pollicetur. Unde Maro cum videret eam primam omnium florere, ni-
 hil vel Januarii rigore deterritam, ex florum ejus multitudine læta idemdem fœtura spem in fru-
 mentis concipere nos posse monet his versibus :

Contemplator item, cum se nux plurima sylvæ

Induet in florem, & ramos curvabit olentes,

Si superant factum, pariter frumenta sequentur,

Magnaque cum magno veniet tritura calore,

Quod si spes, ut Speusippus Platonicus definit, est expectatio boni, velut è converso metus animi
 concitatio in expectatione mali, sicque floribus inspectis usum inde fructuum expectare solemus,
 nulli